

300**KONWENCJA Nr 161 MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY****dotycząca służb medycyny pracy,**

przyjęta w Genewie dnia 26 czerwca 1985 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 26 czerwca 1985 r. została przyjęta w Genewie Konwencja nr 161 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca służb medycyny pracy, w następującym brzmieniu:

*Przekład***KONWENCJA Nr 161
dotycząca służb medycyny pracy**

Konferencja Ogólna Międzynarodowej Organizacji Pracy,

zwołana do Genewy przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy i zebrana tam w dniu 7 czerwca 1985 r. na siedemdziesiątej pierwszej sesji,

stwierdzając, że ochrona pracownika przed chorobami, chorobami zawodowymi i wypadkami przy pracy jest jednym z zadań, które spoczywa na Międzynarodowej Organizacji Pracy, zgodnie z jej Konstytucją,

biorąc pod uwagę odpowiednie międzynarodowe konwencje i zalecenia dotyczące pracy, a w szczególności Zalecenie dotyczące ochrony zdrowia pracowników, z 1953 r., Zalecenie dotyczące służb medycyny pracy, z 1959 r., Konwencję dotyczącą przedstawicieli pracowników, z 1971 r., oraz Konwencję i Zalecenie dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, z 1981 r., które ustanawiają zasady polityki krajowej i działań na szczeblu krajowym,

postanowiwszy przyjąć niektóre wnioski dotyczące służb medycyny pracy, która to sprawa stanowi czwarty punkt porządku dziennego sesji,

postanowiwszy, że wnioski te zostaną ujęte w formę konwencji międzynarodowej,

przyjmuje dnia dwudziestego szóstego czerwca tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego piątego roku następującą konwencję, która otrzyma nazwę: Konwencja dotycząca służb medycyny pracy, z 1985 r.:

CZĘŚĆ I**Zasady polityki krajowej****Artykuł 1**

Dla celów niniejszej konwencji:

- (a) określenie „służby medycyny pracy” oznacza służby pełniące funkcje głównie zapobiegawcze i odpowiedzialne za udzielanie rad pracodawcy, pracownikom i ich przedstawicielom w przedsiębiorstwie w dziedzinie:

CONVENTION 161**Convention concerning occupational health services**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Seventy-first Session on 7 June 1985, and

Noting that the protection of the worker against sickness, disease and injury arising out of his employment is one of the tasks assigned to the International Labour Organisation under its Constitution,

Noting the relevant international labour Conventions and Recommendations, and in particular the Protection of Workers' Health Recommendation, 1953, the Occupational Health Services Recommendation, 1959, the Workers' Representatives Convention, 1971, and the Occupational Safety and Health Convention and Recommendation, 1981, which establish the principles of national policy and action at the national level,

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to occupational health services, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

Adopts this twenty-sixth day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-five the following Convention, which may be cited as the Occupational Health Services Convention, 1985:

PART I**Principles of national policy****Article 1**

For the purpose of this Convention-

- (a) the term "occupational health services" means services entrusted with essentially preventive functions and responsible for advising the employer, the workers and their representatives in the undertaking on-

- (i) wymogów w zakresie stworzenia i utrzymania bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy, sprzyjającego optymalnemu zdrowiu fizycznemu i psychicznemu w związku z pracą,
 - (ii) dostosowania pracy do możliwości pracowników, biorąc pod uwagę stan ich zdrowia fizycznego i psychicznego,
- (b) określenie „przedstawiciele pracowników w przedsiębiorstwie” oznacza osoby uznane za takie zgodnie z ustawodawstwem lub praktyką krajową.

Artykuł 2

W świetle krajowych warunków i praktyki oraz po konsultacji z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników, tam gdzie one istnieją, każdy Członek określi i wprowadzi w życie spójną politykę krajową w dziedzinie służb medycyny pracy i będzie dokonywał okresowego przeglądu tej polityki.

Artykuł 3

1. Każdy Członek zobowiązuje się do stopniowego tworzenia służb medycyny pracy dla wszystkich pracowników, w tym pracowników sektora publicznego i członków spółdzielni produkcyjnych, we wszystkich gałęziach działalności gospodarczej i we wszystkich przedsiębiorstwach. Podejmowane środki powinny być odpowiednie i właściwe dla poszczególnych rodzajów zagrożeń występujących w tych przedsiębiorstwach.

2. Jeśli służby medycyny pracy nie mogą być natychmiast utworzone dla wszystkich przedsiębiorstw, każdy zainteresowany Członek opracuje plany utworzenia takich służb, po konsultacji z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników, tam gdzie one istnieją.

3. Każdy zainteresowany Członek przedstawi w swym pierwszym sprawozdaniu ze stosowania konwencji, przedkładanym zgodnie z artykułem 22 Konstytucji Międzynarodowej Organizacji Pracy, plany opracowane zgodnie z ustępem 2 tego artykułu, a w następnych sprawozdaniach przedstawiać będzie postęp w ich wdrażaniu.

Artykuł 4

Właściwa władza będzie konsultowała z najbardziej reprezentatywnymi zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników, tam gdzie one istnieją, środki, jakie mają być podjęte w celu wprowadzania w życie postanowień niniejszej konwencji.

CZĘŚĆ II

Funkcje

Artykuł 5

Bez uszczerbku dla odpowiedzialności każdego pracodawcy za zdrowie i bezpieczeństwo pracowników przez niego zatrudnionych, i mając na uwadze konieczność udziału pracowników w zarządzaniu bezpieczeństwem i higieną pracy, służby medycyny pracy wypełniać będą te z niżej wymienionych zadań, które

- (i) the requirements for establishing and maintaining a safe and healthy working environment which will facilitate optimal physical and mental health in relation to work;
- (ii) the adaptation of work to the capabilities of workers in the light of their state of physical and mental health;

- (b) the term “workers’ representatives in the undertaking” means persons who are recognised as such under national law or practice.

Article 2

In the light of national conditions and practice and in consultation with the most representative organisations of employers and workers, where they exist, each Member shall formulate, implement and periodically review a coherent national policy on occupational health services.

Article 3

1. Each Member undertakes to develop progressively occupational health services for all workers, including those in the public sector and the members of production co-operatives, in all branches of economic activity and all undertakings. The provision made should be adequate and appropriate to the specific risks of the undertakings.

2. If occupational health services cannot be immediately established for all undertakings, each Member concerned shall draw up plans for the establishment of such services in consultation with the most representative organisations of employers and workers, where they exist.

3. Each Member concerned shall indicate, in the first report on the application of the Convention submitted under Article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, the plans drawn up pursuant to paragraph 2 of this Article, and indicate in subsequent reports and progress in their application.

Article 4

The competent authority shall consult the most representative organisations of employers and workers, where they exist, on the measures to be taken to give effect to the provisions of this Convention.

PART II

Functions

Article 5

Without prejudice to the responsibility of each employer for the health and safety of the workers in his employment, and with due regard to the necessity for the workers to participate in matters of occupational health and safety, occupational health services shall have such of the following functions as

są odpowiednie i właściwe dla rodzajów zagrożeń dla zdrowia występujących w przedsiębiorstwie:

- (a) rozpoznanie i ocena zagrożeń dla zdrowia w miejscu pracy,
- (b) nadzór nad czynnikami środowiska pracy oraz sposobami wykonywania pracy mogącymi mieć ujemny wpływ na zdrowie pracowników, włączając w to instalacje sanitarne, stołówki i mieszkania, jeśli udogodnienia te są zapewniane przez pracodawcę,
- (c) udzielanie rad w zakresie planowania i organizacji pracy, włączając w to projektowanie stanowisk pracy, w zakresie wyboru, utrzymania i stanu maszyn oraz innych urządzeń, jak też w zakresie substancji używanych w pracy,
- (d) udział w opracowywaniu programów poprawy sposobów wykonywania pracy, a także w przeprowadzaniu prób i ocenie nowych urządzeń z punktu widzenia wymagań zdrowotnych,
- (e) udzielanie rad w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i higieny oraz ergonomii, a także w sprawach urządzeń ochrony indywidualnej i zbiorowej,
- (f) kontrola zdrowia pracowników w związku z pracą,
- (g) popieranie dostosowywania pracy do pracownika,
- (h) udział w działalności w zakresie rehabilitacji zawodowej,
- (i) współpraca w zakresie dostarczania informacji, szkolenia i kształcenia w dziedzinie zdrowia i higieny pracy oraz ergonomii,
- (j) organizowanie pierwszej pomocy i pomocy lekarskiej w nagłych wypadkach,
- (k) udział w analizowaniu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

CZĘŚĆ III

Organizacja

Artykuł 6

Podjęte zostaną środki w celu utworzenia służb medycyny pracy:

- (a) w drodze ustawodawstwa albo
- (b) w drodze układów zbiorowych lub innych umów zawartych między zainteresowanymi pracodawcami i pracownikami, albo
- (c) w jakikolwiek inny sposób zaakceptowany przez właściwą władzę, po konsultacji z zainteresowanymi reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników.

Artykuł 7

1. Służby medycyny pracy mogą być organizowane — zależnie od przypadku — jako służby dla jednego przedsiębiorstwa lub dla kilku przedsiębiorstw.

are adequate and appropriate to the occupational risks of the undertaking:

- (a) identification and assessment of the risks from health hazards in the workplace;
- (b) surveillance of the factors in the working environment and working practices which may affect workers' health, including sanitary installations, canteens and housing where these facilities are provided by the employer;
- (c) advice on planning and organisation of work, including the design of workplaces, on the choice, maintenance and condition of machinery and other equipment and on substances used in work;
- (d) participation in the development of programmes for the improvement of working practices as well as testing and evaluation of health aspects of new equipment;
- (e) advice on occupational health, safety and hygiene and on ergonomics and individual and collective protective equipment;
- (f) surveillance of workers' health in relation to work;
- (g) promoting the adaptation of work to the worker;
- (h) contribution to measures of vocational rehabilitation;
- (i) collaboration in providing information, training and education in the fields of occupational health and hygiene and ergonomics;
- (j) organising of first aid and emergency treatment;
- (k) participation in analysis of occupational accidents and occupational diseases.

PART III

Organisation

Article 6

Provision shall be made for the establishment of occupational health services-

- (a) by laws or regulations; or
- (b) by collective agreements or as otherwise agreed upon by the employers and workers concerned; or
- (c) in any other manner approved by the competent authority after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned.

Article 7

1. Occupational health services may be organised as a service for a single undertaking or as a service common to a number of undertakings, as appropriate.

2. Zgodnie z warunkami i praktyką krajową służby medycyny pracy mogą być organizowane przez:

- (a) przedsiębiorstwo lub grupę zainteresowanych przedsiębiorstw,
- (b) władze publiczne lub służby oficjalne,
- (c) instytucje zabezpieczenia społecznego,
- (d) wszelkie inne organy upoważnione przez właściwą władzę,
- (e) kilka wyżej wymienionych instytucji lub organów razem.

Artykuł 8

Pracodawca, pracownicy i ich przedstawiciele, tam gdzie oni istnieją, będą współpracować i uczestniczyć w organizowaniu służb medycyny pracy i wprowadzaniu w życie innych środków dotyczących tych służb, na zasadach równości.

CZĘŚĆ IV

Warunki działania

Artykuł 9

1. Zgodnie z ustawodawstwem i praktyką krajową służby medycyny pracy powinny mieć charakter multidyscyplinarny. Struktura pracowników będzie określona zgodnie z charakterem zadań, które mają być wykonywane.

2. Służby medycyny pracy będą wykonywać swoje funkcje we współpracy z innymi służbami działającymi w przedsiębiorstwie.

3. Podjęte zostaną środki, zgodnie z krajowym ustawodawstwem i praktyką, w celu zapewnienia odpowiedniej współpracy i koordynacji służb medycyny pracy i, w takim stopniu, w jakim będzie to właściwe, z innymi służbami odpowiadającymi za opiekę medyczną.

Artykuł 10

Pracownicy służb medycyny pracy będą w pełni niezależni zawodowo od pracodawców, pracowników i ich przedstawicieli, tam gdzie oni istnieją, w zakresie wypełniania zadań wymienionych w artykule 5 konwencji.

Artykuł 11

Właściwa władza określi kwalifikacje, jakie powinni mieć pracownicy służb medycyny pracy, w zależności od charakteru zadań, które mają oni wykonywać, oraz zgodnie z ustawodawstwem i praktyką krajową.

Artykuł 12

Kontrola zdrowia pracowników w związku z pracą nie będzie powodowała utraty przez nich zarobków; będzie ona bezpłatna i, w miarę możliwości, będzie wykonywana w czasie pracy.

2. In accordance with national conditions and practice, occupational health services may be organised by-

- (a) the undertakings or groups of undertakings concerned;
- (b) public authorities or official services;
- (c) social security institutions;
- (d) any other bodies authorised by the competent authority;
- (e) a combination of any of the above.

Article 8

The employer, the workers and their representatives, where they exist, shall co-operate and participate in the implementation of the organisational and other measures relating to occupational health services on an equitable basis.

PART IV

Conditions of operation

Article 9

1. In accordance with national law and practice, occupational health services should be multidisciplinary. The composition of the personnel shall be determined by the nature of the duties to be performed.

2. Occupational health services shall carry out their functions in co-operation with the other services in the undertaking.

3. Measures shall be taken, in accordance with national law and practice, to ensure adequate co-operation and co-ordination between occupational health services and, as appropriate, other bodies concerned with the provision of health services.

Article 10

The personnel providing occupational health services shall enjoy full professional independence from employers, workers, and their representatives, where they exist, in relation to the functions listed in Article 5.

Article 11

The competent authority shall determine the qualifications required for the personnel providing occupational health services, according to the nature of the duties to be performed and in accordance with national law and practice.

Article 12

The surveillance of workers' health in relation to work shall involve no loss of earnings for them, shall be free of charge and shall take place as far as possible during working hours.

Artykuł 13

Wszyscy pracownicy będą informowani o zagrożeniach dla zdrowia, które wiążą się z ich pracą.

Artykuł 14

Służby medycyny pracy będą informowane przez pracodawcę i pracowników o wszelkich znanych i podejrzewanych czynnikach środowiska pracy, które mogą mieć wpływ na zdrowie pracowników.

Artykuł 15

Służby medycyny pracy będą informowane o przypadkach zachorowań pracowników i absencji chorobowej, aby były w stanie stwierdzić istnienie związku między przyczynami zachorowań lub absencji a zagrożeniami dla zdrowia, które mogą występować w miejscu pracy. Pracownicy służb medycyny pracy nie będą zobowiązani przez pracodawcę do sprawdzania przyczyn nieobecności w pracy.

CZĘŚĆ V**Postanowienia ogólne****Artykuł 16**

Ustawodawstwo krajowe wyznaczy władzę lub władze krajowe odpowiedzialne za nadzór nad działalnością służb medycyny pracy i za udzielanie im rad, po ich utworzeniu.

Artykuł 17

Formalne ratyfikacje niniejszej konwencji będą przekazane Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy w celu ich zarejestrowania.

Artykuł 18

1. Niniejsza konwencja będzie obowiązywała tylko tych Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy, których ratyfikacje zostaną zarejestrowane przez Dyrektora Generalnego.

2. Wejdzie ona w życie po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania przez Dyrektora Generalnego ratyfikacji niniejszej konwencji przez dwóch Członków.

3. Następnie, niniejsza konwencja wejdzie w życie w stosunku do każdego Członka po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania jego ratyfikacji.

Artykuł 19

1. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą konwencję, może ją wypowiedzieć po upływie dziesięciu lat od daty początkowego wejścia jej w życie aktem przekazanym Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy w celu zarejestrowania. Wypowiedzenie to nabierze mocy po upływie jednego roku od daty jego zarejestrowania.

Article 13

All workers shall be informed of health hazards involved in their work.

Article 14

Occupational health services shall be informed by the employer and workers of any known factors and any suspected factors in the working environment which may affect the workers' health.

Article 15

Occupational health services shall be informed of occurrences of ill health amongst workers and absence from work for health reasons, in order to be able to identify whether there is any relation between the reasons for ill health or absence and any health hazards which may be present at the workplace. Personnel providing occupational health services shall not be required by the employer to verify the reasons for absence from work.

PART V**General provisions****Article 16**

National laws or regulations shall designate the authority or authorities responsible both for supervising the operation of and for advising occupational health services once they have been established.

Article 17

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 18

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 19

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą konwencję i który w ciągu jednego roku po upływie dziesięcioletniego okresu wymienionego w poprzednim ustępie, nie skorzysta z możliwości wypowiedzenia przewidzianego w niniejszym artykule, będzie związany niniejszą konwencją na nowy okres dziesięciu lat i następnie będzie mógł wypowiedzieć niniejszą konwencję po upływie każdego okresu dziesięciu lat, z zachowaniem warunków przewidzianych w niniejszym artykule.

Artykuł 20

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy notyfikuje wszystkim Członkom Międzynarodowej Organizacji Pracy zarejestrowanie wszystkich ratyfikacji i aktów wypowiedzenia, o których został poinformowany przez Członków Organizacji.

2. Notyfikując Członkom Organizacji zarejestrowanie drugiej zgłoszonej mu ratyfikacji, Dyrektor Generalny zwróci uwagę Członków Organizacji na datę wejścia w życie niniejszej konwencji.

Artykuł 21

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy przekaze Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych w celu zarejestrowania, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych, wyczerpujące informacje o wszystkich ratyfikacjach i aktach wypowiedzenia, które zarejestrował zgodnie z postanowieniami poprzednich artykułów.

Artykuł 22

Rada Administracyjna Międzynarodowego Biura Pracy w każdym przypadku, gdy uzna to za potrzebne, przedstawi Konferencji Ogólnej sprawozdanie na temat stosowania niniejszej konwencji i rozpatrzy, czy należy wpisać do porządku dziennego Konferencji sprawę całkowitej lub częściowej jej rewizji.

Artykuł 23

1. W razie przyjęcia przez Konferencję nowej konwencji wprowadzającej całkowitą lub częściową rewizję niniejszej konwencji, jeżeli nowa konwencja nie stanowi inaczej:

- (a) ratyfikacja przez Członka nowej konwencji wprowadzającej rewizję spowoduje, z mocy samego prawa, bez względu na postanowienia artykułu 19, natychmiastowe wypowiedzenie niniejszej konwencji, z zastrzeżeniem, że nowa konwencja wprowadzająca rewizję wejdzie w życie,
- (b) począwszy od daty wejścia w życie nowej konwencji wprowadzającej rewizję, niniejsza konwencja przestanie być otwarta do ratyfikacji przez Członków.

2. Niniejsza konwencja pozostanie w każdym przypadku w mocy w swej formie i treści dla tych

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 20

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 21

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 22

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 23

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides-

- (a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 19 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;
- (b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those

Członków, którzy ją ratyfikowali, a nie ratyfikowali konwencji wprowadzającej rewizję.

Artykuł 24

Teksty angielski i francuski niniejszej konwencji są jednakowo autentyczne.

Powyższy tekst jest autentycznym tekstem konwencji, przyjętej należycie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy na jej siedemdziesiątej pierwszej sesji, która odbyła się w Genewie, i została ogłoszona za zamkniętą w dniu 27 czerwca 1985 r.

NA DOWÓD CZEGO w dniu dwudziestego siódmego czerwca 1985 r. złożyli swe podpisy:

Przewodniczący Konferencji
M. Ennaceur

Dyrektor Generalny
Międzynarodowego Biura Pracy
F. Blanchard

Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 24

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Convention duly adopted by the General Conference of the International Labour Organisation during its Seventy-first Session which was held at Geneva and declared closed the twenty-seventh day of June 1985.

IN FAITH WHEREOF we have appended our signatures this twenty-seventh day of June 1985:

President of the Conference
M. Ennaceur

Director-General
of the International Labour Office
F. Blanchard

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 września 2004 r.

Prezes Rady Ministrów: *M. Belka*

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

L.S.